

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

lună 1 cor. 70 bani, 1/2 an 5 cor., 1/2 an 10 cor., 1 an 20 cor.
Pentru ducerea la casă cu 30 bani pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 2 cor. 40 bani, 1/2 an 7 cor., 1/2 an 14 cor., 1 an 28 cor.

Pentru România și străinătate:

1/2 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamentele se fac numai plătiindu-se înainte.

TRIBUNA

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 14 bani, a doua-ora 12 bani
a treia-ora 10 bani.

Redacția și administrația: Strada Poplăcei Nr. 15

Se prenumără la poște și librării.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscrise nu se înapoiază.

Numeri singuratici la 10 bani se vând în Sibiu: la librăria „Tipografia”, societate pe acțiuni și la librăria L. Michaelis, strada Cismădiei, 27. — În Alba-Iulia: la librăria Weiss Bernat și la oierie

Sinoadele.

Mâne se întrunesc în cele trei centre ale bisericii ortodoxe române din patrie sinoadele ordinare anuale. Reprezentanții alegătorilor vor asculta cuvintele arhierilor, prin cari se deschid sinoadele, cuvinte cari în situația dată trebuie să cuprindă îndemnuri pentru lucrarea în viitor și înaintarea bisericii și cari prin ei sunt adresate clerului și întregului popor românesc ortodox.

Vor avea apoi ocazie reprezentanții trimiși la centre a examina mersul afacerilor bisericești pe teren cultural-scolastic, administrativ-financiar etc., a-și spune cuvântul și a-și impune voința unde eventuale scăderi s'ar observa, ca lucrurile să ia un mers tot mai normal, și progresul bisericii să fie tot mai asigurat.

Dar în afară de aceasta, în afară de luarea în seamă a mersului afacerilor din anul trecut, reprezentanților bisericii li-se vor supune lucrări de mare însemnătate în toate trei sinoadele. Lucrările acestea se impun de progresul general al timpului și prin dezvoltarea afacerilor bisericești. Așa a fost aceasta de la începutul sinodalității bisericii noastre ortodoxe. An de an sinoadele au luat deciziuni pentru ca organismul bisericii tot mai mult să se completeze, au votat legi și dispoziții, cari puse în praxă au asigurat baze solide progresului bisericii.

Nu mai astfel s'a putut, ca o biserică, cum a fost biserica ortodoxă, apăsătoare și prigonită, fără avere lăunescă, fără organizație de-a d'nei Doamne, și fără școli sau alte așezăminte culturale, în decurs de abia un jumătate de veac să facă progrese însemnate, astfel ca să poată sta cu vrednicie alături de biserica soră, de cea gr.-cat. română, precum și de celelalte biserici din patrie.

Dispozițiile înțelepte ale sinoadelor și activitatea dezvoltată în centre, a avut de rezultat, că atât arhiepiscopia, cât și cele două diocese s'au dezvoltat în mod înbucurător și fondurile, odinioară mici, au ajuns a reprezenta sume considerabile, apoi progrese vădite s'au făcut pe teren cultural-scolastic etc.

Sinoadele din anul acesta, urmând calea arătată de marele Șaguna și pildele sinoadelor anterioare, au de adăugat nou material și nou petri fundamentale la edificiul măreț al bisericii.

Lucrări însemnate stau înaintea reprezentanților bisericii cu deosebire în sinodul arhiepiscopal. Dacă ele vor fi,

precum credem, bine rezolvate, vor contribui mult la înaintarea arhiepiscopiei. Din lucrări unele privesc centrul, altele provința.

Astfel va veni în desbatere chestia catedralei din Sibiu, prezentându-se proiectul planului acceptat anul trecut, cu unele modificări. Apoi modificarea statutelor fondului de pensuni, în sensul de a se face preoților îmbunătățiri la pensie. Se va supune mai departe desbaterilor sinodului schimbarea regulamentului pentru afacerile interne, votat la 1884. Prin îmbunătățirile, ce sunt a se introduce în acest regulament, se va asigura un mers mai regulat și normal al afacerilor, punându-se capăt îngrămădirii restanțelor.

Vor mai forma apoi obiect de discuție schimbarea regulamentului despre controla averilor bisericești în parohii, crearea unui fond preofesc din cotisațiile preoților etc.

Eată câteva lucrări, cari au fost studiate și pregătite de asesorii arhiepiscopali, spre a fi supuse deliberării sinodului arhiepiscopal. Lucrări și proiecte analoage vor fi supuse desbaterilor și în sinoadele diocesane din Arad și Caransebeș, firește după necesitățile ce s'au ivit în diocese.

Pentru rezolvarea acestora și a celorlalte agende se recere dela reprezentanții bisericii judecată preocupată numai de binele și prosperarea bisericii, desinteresare și compunere reală a situației și împlințurii lor.

Dacă pe lângă aceste ei vor fi umbriți de duhul păcii și al bunei înțelegeri, Dumnezeu va binecuvânta lucrările lor, cari roade bune și bogate vor aduce.

În firmă speranță, că reprezentanții bisericii ortodoxe române, cari se întrunesc mâine la Sibiu, Arad și Caransebeș, vor dezvolta o activitate binefăcătoare pentru biserică, îi salutăm și le dorim succes în lucrările lor.

Sibiu, 20 Aprilie 1901.

Declarațiunea moștenitorului de tron. Vorbirea principelui de coroană, Francisc Ferdinand, adresată prezidiului *Schulverein-ului catolic* a produs mare agitațiune, îndeosebi în sinul partidului național german. Deputatul Herzog a adresat o interpelație prim-ministrului Körber, în care într'un ton foarte vehement a calificat de scandaloasă, nesocotită și anticonstituțională procedura principelui. Naționalistii germani

ved în faptul acesta începutul unei politici dictate de camarilla neagră, care e condusă de exclusivism catolic. Wolf, întrerupând pe Herzog, zice, că purtarea prințului de coroană Francisc Ferdinand e un nou indemn, ca adevărații Germani să se lapede de biserica Romei. Prim-ministrul Körber, reflectând la interpelare, își exprimă regretul, că Herzog a discutat într'un ton așa de puțin convinsiv o chestiune care atinge pe un membru al casei imperiale, și declară, că guvernul nu poate fi făcut responsabil pentru un fapt de natură privată al Arhiepiscopului. Primirea protectoratului *Schulverein-ului catolic*, moștenitorul de tron Francisc Ferdinand a făcut-o din indemn propriu, fără știrea guvernului, chiar fără știrea Monarhului.

Deputatul Malik face propunerea, ca vorbirea lui Körber să fie supusă desbaterii camerei. Punându-se la vot, propunerea lui Malik a fost respinsă cu 149 voturi contra 106.

Ziarele vieneze comentează în diferite chipuri acest incident. Unele susțin, că Francisc Ferdinand a fost înfluențat de feudali, altele zic, că nevesta lui, princesa de Hohenberg l-ar fi îndemnat să primească protectoratul reuniunii școlare catolice. „*Ostdeutsche Rundschau*” într'un articol semnat de dep. Wolf atacă din cale afară cutuzător pe Francisc Ferdinand, ase-mănându-l cu un simplu agitator de provincie, din care cauză a fost și confiscat numărul respectiv. Foile clericale laudă pe moștenitorul de coroană pentru finuta lui creștinăscă-catolică.

Băncile ungurești. Din incidentul marel defraudări ce s'a descoperit la cassa de păstrare din Vespriim, ziarul „*Hazánk*” face următoarele constatări prețioase, pe cari e bine să ni-le însemnăm și noi: „Institutele noastre de credit abuzează urt cu manipularea banilor poporului și e o adevărată batjocură destrăbălarea și risipa ce domnește în sinul lor... Judecătoria, legislațiunea, societatea sunt deopotrivă vinovate, căci îngăduie ca spiritul de păstrare la popor să se tempească din cauza defraudărilor și a manipulațiilor negrijnice. Sânt păcătoase, căci dau nutre-ment credinței, că în țeara aceasta sânt făptuitori de rele și criminaliști privi legății, cari ani de-arîndul pot înșela, pot fura, ear' dacă mișelile lor es la lumină, atunci cel mult sânt siliți să-și transpună terenul activității lor în Ame-

rica. Acolo apoi se poate întâlni pungașul cu cel pungașit și acesta poate că-păta dela cel dintâiu și pomană chiar din bănuții defraudați dela el.

Fostul ministru Weckerle nu de mult a declarat, că din căderea unei bănci de păstrare nu se poate face cauză pentru regularea legilor, ci relele se pot vindeca prin dezvoltarea libertății și a simțului moral al specialiștilor.

Pe cei păgubiți la Vespriim receptul acesta însă îi întărește tocmă în convingerea, că în Ungaria chiar acela nu ajunge la dreptate și tocmă interesele acelora sânt neglijate, cari sânt mai mult avariași la spriginul ei.

Ruina Ungariei o vor produce o axiomele weckerliste și puterea necondiționată a banului.

Noua lege de incompatibilitate. Comisiunea emisă pentru pregătirea proiectului legii de incompatibilitate de nou și-a aminat gîndurile pe vre-o săptămână. Anume prim-ministrul Szöll crede, că în timpul acesta îi va succede să stabilească o modalitate oare-care, în sensul căreia noua lege să cuprindă dispozițiuni și referitoare la incompatibilitatea membrilor casei magnaților. O altă cauză a acestei amî-nări este și faptul, că asupra procedurii în casuri de incompatibilitate încă tot nu s'a stabilit un plan definitiv. Atăta e deja stabilit, că nu Curia și nu jurii sortat dintre membrii parlamentului va judeca în casuri de incompatibilitate, în ceea-ce mulți dintre aceia, cari legau mari speranțe de noua lege, ved numai o mistificare; va fi lege de incompatibilitate și totuși nu va fi. Căci corb la corb nu scoate ochii.

Din dietă. După o vacanță de trei săptămîni, dieta ungară și-a relănceput ședințele Joi, fiind la ordinea zilei proiectul de lege asupra convențiunii cu societatea de navigațiune „*Adria*”. Opoziția e pregătită să ducă o luptă energică contra proiectului. Doi oratori opoziționali, konsulihistul *Pichler Gyözö* și *Major Ferencz*, membru al partidului popular, arătînd pe larg, că proiectul e favorabil numai pentru „*Adria*”, ear' țării nu-i aduce nici un folos, ba din contră nimicește posibilitatea ori-cărei concurențe și prin aceasta îi stă în voe să stabilească taxe de transport cât de nalte — cer retragerea proiectului.

Îndeosebi partidul popular e decis să lupte din răspuneri contra proiectului. Luând cuvînt în parlament toți membrii partidului. Guvernul însă e decis să nu redeze, și deci ori mai curînd, ori mai tîrziu proiectul totuși va fi votat, deși cu scutirea de dare, care face 200 000 cor., chiar și unii membri ai majorității nu sînt împăcați.

cele aduse de dl P. Haneș*) — că „Cântarea României” este a lui Alecu Russo, pentru-că la ea face aluziune Alexandri când scrie lui Bălcescu să treacă drept populară balada pe care i-o va trimite, după-cum făcuse și cu „compunerea călugărului A. Russo”. Știm că Bălcescu tipărise „Cântarea României” în „România viitoare”, apărută la 1850, unde, pentru a ascunde pe adevăratul autor al ei, a recurs la o mistificare, afirmînd că o găsise la un călugăr. Și pentru-că este vorba de „Cântarea României”, mai putem aminti, că într-o scrisoare către Ioan Ghica, Alexandri a apărut oareși drepturile de autor ale lui Russo asupra acestei poeme în prosă. Scrisoarea se află în manuscrisul 805 al Academiei Române, foaia 173, și este datată din 26 Decembrie 1886. Ghica trimisese lui Alexandri manuscrisul amintirilor lui despre Bălcescu, publicate în „Scrisori către Alexandri”, și unde „Cântarea României” era atribuită mai mult, deși cu oare-care sfială, lui Bălcescu. Răspunzînd lui Ghica, Alexandri zice:

„Un seul passage existe dans tes articles sur lequel nous pourrions discuter, c'est celui qui concerne la „Cântarea României”. Ce poème en prose est bien de A. Russo et non de Bălcescu. Je le lui ai vu composer en langue française alors que de retour de la Suisse où il avait fait ses études il ne savait pas encore écrire le roumain. Quant à l'histoire du manuscrit, où l'on aurait découvert un vieux manuscrit... elle a été inventée par moi, d'accord avec Bălcescu, afin de donner à cette oeuvre un parfum d'antiquité et par

*) Cântarea României, București 1900.

Alegerile și naționalitățile.

În numărul nostru de ieri am scos la iveală teamă ce i-a cuprins pe soviniști în fața deșteptării la luptă națională a poporului german din patria noastră. Astăzi dăm părerea împede a vrednicului ziar național german din Timișoara „*D. Tgb. für Ungarn*” în chestia mult discutată a alegerilor parlamentare și nervositatea cu care se discută o eventuală intrare în parlament a naționalităților, a unui factor, despre care aproape nu se mai ținea socoteală în Ungaria, continuă astfel:

„Noi credem, că frica scoasă în evidență este în mai multe părți meșteșugită și esagerată. Ungaria dispune de o geometrie electorală atât de violeant combinată, că naționalitățile în împrejurările actuale — ori-cât de mult și-ar încoada puterile, abia vor fi în stare să ajungă de a fi reprezentate în parlamentul ungar într-o măsură cât de modestă.

„Ear' dacă într'adevăr și-ar pute afla locul în acest parlament cel puțin câțiva reprezentanți, firește nu s'treberic, ci bărbați cu firmitate de caracter, cari în cu credință la cauza poporului lor, chiar și aceasta ar fi un mare progres și ar mai înfrumuseța întru oăva în fața străinătății hidosul tablou al violențării naționalităților, pe care-l oferă astăzi parlamentul Ungariei, compus — cu excepția Sașilor ardeleni — curat numai din Maghiari. Maghiarii înșiși ar trebui să se nisuiască, ca naționalitățile să aibă reprezentanți în parlamentul din Pesta, pentru-că nici un om cu judecată limpede și sănătoasă nu poate să considere de valabil un parlament ciuntat, un parlament, din care se vedeschichi majoritatea locuitorilor țării. Un astfel de parlament este o a doua casă a magnaților și îi lipsește greutatea și autoritatea morală a unei adevărate reprezentanțe a poporului.”

Articolul spune apoi, că ori-cât de vehement ar fi desbaterile parlamentare provocate de reprezentanții drepturilor legale ale nemaghiarilor, aceste desbateri n'ar aduce nici o pagubă țării,

conséquent un attrait aux yeux des lecteurs. Voilà!”

Discuțiunile asupra adevăratului autor al „Cântării României” pot fi deci considerate ca definitiv încheiate.

Printre manuscrisele rămase dela Alexandri și dăruite Academiei Române n'am mai găsit nici o scrisoare către Bălcescu. Nu mai încapem încoială, că Bălcescu i'a scris prietenului său și din Italia, dar scrisorile trimise de aici, și poate perdute pentru totdeauna, nu puteau fi mai multe de două sau trei, pentru-că la două luni după sosirea lui în Italia, Bălcescu moare la Palermo.)

(Din „*N. Rev. r.*”) Ovid Deasuzianu

*) Profit de această ocaziune pentru-ca să îndreptez o eroare pe care o întîmpinăm în toate biografiile lui Bălcescu. Se spune anume, că el ar fi murit la 16/28 Octombrie 1852. Această dată e găsîm și în „Enciclopedia Română”, unde de altmîntrelea nu este aproape articol de literatură română în care să nu găsești nenumărate greșeli de fapte. Data de 16 Octombrie s'ar fi putut ușor vedea că este inexactă din faptul, că testamentul lui Bălcescu, reproducut mai în urmă în „Ateneul român”, 18/4, 353, este din 17 Octombrie. Aceasta-i și ziua morții lui. Din actual de deces tipărit în „Monitorul Oficial” pe 1863, nr 217 din 1 Octombrie se vede în adevăr, că Bălcescu a înecat din vîrstă la 17/29 Octombrie. În același act însă se spune că era în vîrstă de 31 ani, prin urmare ar rezulta că se născuse la 1821, nu la 1819, cum se dă de obicei. Data nașterii trebuie deci fixată la el mai deapropoe. Poate pașaportele rămase dela el și din care unul a fost depus la muzeu în 1893 de dl N. Ionescu, ne-ar putea lămuri asupra acestui punct.

FOITA „TRIBUNEI”.

Trei scrisori ale lui Alexandri

cătră Bălcescu.

(Urmare și fine).

Iasi, Aprilie 1852.

Iubite Bălcescule!

Nu-ți pot spune bucuria ce m'a cuprins când am primit scrisoarea ta și am cîntat bucuria și m'ai dai despre scumpa ta sănătate. Greu ți-am purtat grija în toată iarna aceasta și multă frică am tras despre tine, dragul meu Bălcescule. Acea necontenită neliniște a fost singura pricină a tăcerii mele. Crede-mă, că adese-ori am voit să-ți scriu și m'am oprit, temîndu-mă să nu te tulbur prin tristețea gândurilor mele. Dar' acum ești bine! Noroc bun, se dee Dumnezeu! Mă simt fericit de această știre, pare-că ași fi cumpărat o lume întregă, căci te iubesc ca pe un dulce frate și ași voi să împart cu tine zilele și sănătatea ce-mi sînt hotărîte de soarte. Totul acum e să te cauți, să te îngrijești tu însuși de tine, dacă vrei să ne dai nouă prietenilor cari te iubim cea mai bună dovadă de dragoste ce ne porți. Ai trăit destul pentru tine, de capul tău, mai trăiește și pentru noi, de capul nostru. Auzi?

Este adevărat că nenorocitul meu jurnal a fost desființat până a nu se naște măcar și aceasta din mai multe pricini, unele mai dobitocești decît

alte. Una din resoanele pentru care „mi au închis gazeta a fost articolul tău Răsvan-Vodă,” care, fiindcă a fost scris de tine, s'a socotit de cătră domnul Stirbey ca un pamflet împotriva lui. Vița țigănească (a) acelu nenorocit Domn a atins ambiția stăpînitorului țării românești.**) — N. B. Nime nu apucase încă a citi gazeta mea, când a fost suspendată, căci numărul 1 nu eșise. Ce se mai zice? Ce se le faci? I'am trimis și eu dracului pe toți cu toată înalta lor înțelepciune și m'am lăsat de jurnalism, ca să mă țin de balade.

Ți-am trimis două exemplare din partea I. a baladelor și nădăjduesc să încep în curînd tipărirea părții II. Dar' închipuște-ți, că în toate librăriile și tipografiile Moldovei nu pot găsi hîrtie de tipar! Ce ticăloșie! Am dat comision să-mi aducă dela Drezda și îndată-ce o viori căpeta viori scoate la lumină și urmarea baladelor.

Acea a lui Mihail-Viteazul n'am putut-o încă afla, deși mulți mi-au făgăduit că mi-or căuta-o; de aceea nu ți-am trimis-o, precum m'am îndatorit cătră tine; dar' fii sigur că cum oiu găsi-o, oiu îndrepta-o și ți-oiu espedia-o ori-unde te-i afla. Ți trimit aici acum balada lui Constantin Brăncoveanu, îndreptată gata. Ea este un poem de minune. Ți alăturz totodată și partea din jurnalul meu care cuprinde pe Răsvan-Vodă. Poți fi sigur că nici o foale alta nu va avea gloria de a-l în-

*) Articolul lui Bălcescu a apărut mai tîrziu în „România literară”, pag. 1 și urm.

**) Vezi: Alexandri, Proză 558.

și din contră prin reprezentanța naționalităților s'ar pune contrapondu natural și necesar față de matadorii guvernismului maghiar. Amărăciunea, la care s'întîmpină milioanele de cetățeni ungari prin sistemul de stăpînire actual, — un sistem care le face cu neputință de a ajunge la cuvînt, — această amărăciune însemnează înstrăinarea între Maghiari și popoarele cari vorbesc altă limbă în țeara aceasta, ear' înstrăinarea asta are să aducă primejdii pentru viitorul statului.

»Toate naționalitățile Ungariei se mișcă și se pregătesc — dacă se poate da crezîmînt veștilor date de foile maghiare din Pesta — pentru lupta electorală. Numai despre Germanii Ungariei nu se aude nimic. Dar' sentimentul național între acestea s'a deșteptat — mulțumită violentărilor fără margini, de care sîntem împărțîți.

În toate punctele țării se fac pregătiri pentru respingerea atacurilor naționale. Chiar dacă de data aceasta nu vom pune proprii nostri candidați naționali, vom face la tot cazul bine, dacă vom examina înima și răsunămintul candidaților diferitelor partide și dacă pretutindenea vom cere dela ei promisiunea obligatoare, că vor lupta pentru acurata respectare a articolului de lege 44 din 1868, care garantează drepturile noastre naționale. Asta este o trebuință de urgență, căci nu se poate ști, ori de nu va îndrăzni un guvern unguresc cu noul parlament a face încercarea, ca să delature cu deservire chiar și acest minim de existență al naționalităților din patrie, care până acum indirect a fost eludat și desconsiderat.

La ori-ce întîmplare trebuie să veghem și prin asta tuturor bărbaților cu simț național li-se impune datoria pentru reunirea forțelor. Cele 600.000 de Șvabi din Bănat sînt o putere, căreia i-se va acorda ori-ce justă pretensiune, îndată-ce noi ne vom ridica numai odată ca să cerem dreptul nostru.

Revista estera

Congresul macedonean.

La congresul macedonean între alți oratori luînd cuvîntul și fostul prefect al Sofiei, Basmadjeff, zise, că cele întîmplări între Bulgaria și România sînt lucruri regretate de toți Bulgarii. El își exprimă speranța, că neînțelegerile între cele două țări se vor aplană în cîurînd.

Se crede, că în congres este în preponderanță partidul moderat.

Judele de instrucție din Sofia a cerut, ca pe cei condamnați în procesul Mihăileanu-Pitovoi din București să-i poată el lua la interogator.

Dar' e aproape sigur, că guvernul bulgar nu va comunica guvernului român cererea asta a judelei de instrucție.

În Lunia Paștilor consulul turo din Sofia a cerut printr'o notă energică dela ministrul Daneff, ca să disoalve comitetul, dar' ministrul respinse pretensiunea, zicînd, că așa ceva nu permite constituția Bulgariei.

Războiul.

Correspondența militară din Londra anunță un șir lung de lupte noi și cu sfîrșit nenorocos pentru Englezi. În 5 Aprilie n. Burii au atacat în Transvaal (lângă Piet-Retief) un transport de cară pîzit de 25 de oameni, dintre cari numai 7 au mai putut scăpa. În 6 Aprilie a fost o luptă înverșunată tot în Transvaal, în care Englezii au avut 1 oficer și 4 oameni morți și 13 răniți. În 10 Apr. Englezii au fost din nou atacați de o comandă puternică a Burilor și după ce au lăsat 7 morți, 13 răniți, 5 prizonieri și o mulțime de munițiuni au fost siliți să se retragă. În ziua de 12 Aprilie au fost două lupte în Oranje, în cari tot Burii au eșit învingători.

La Rietspruit au pierit 4 Englezi, 15 au fost răniți și câțiva au fost prinși. La Filippolis Burii au impresurat o companie de inimi. Căpitanul, 1 oficer și 6 soldați englezi au căzut în luptă, ear' 1 oficer și 9 soldați au fost răniți. Perderile Burilor în luna Martie se socotesc la 200 morți și 100 prizonieri.

La Londra s'a publicat o carte abstrăuă cu privire la războiul din Africa sudică. În această carte se cuprind telegramele, pe cari le-a adresat guvernul Țărilor-de-jos înainte de războiul prezidențial Krüger, ca să-l înduplece la primirea ofertelor Angliei. În telegrame

se zice, că atît guvernul Țărilor-de-jos, cît și cel german sînt convinse, că în timpul acestei critice ori-ce apropiere a lui Krüger cătră una din marile puteri n'are nici un rezultat.

Guvernatorul Milner a primit dela ministrul coloniilor Chamberlain un concediu de trei luni, pentru a se întoarce la Londra.

Din China.

Cu începutul primăverii earăși au pornit luptele între Chinezi și puterile aliate. Se crede, că între Chinezi se pregătește o nouă mișcare, care în toată privința se aseamănă cu mișcarea Boxerilor din anul trecut. Generalul Ma a hotărît să înceapă din nou inimițiile. — Eată, unde ajung lucrurile, cînd Rusia e supărată, cu toate-că pacea era încheiată și subscrisă.

Știri mărunde.

Din Belgrad. Ieri s'a proclamat noua constituție a Serbiei, care este o revedere în sens progresiv și liberal a constituției din anul 1888. Între altele constituția cea nouă asigură moștenirea și pentru partea femeiască a dinastiei Obrenovici.

Din Constantinopol. Patriarhul Constantin V. a fost depus prin iradea împăratului. Metropolitul din Brussa, Natanail, este numit locum teneus.

Glăsu meseriașilor din Bistrița.

— 17 Aprilie 1901.

Fiindcă în Bistrița pe lângă falanga cea mare de fruntași inteligenți sîntem un număr foarte frumos și de meseriași și negustori români, încă cu finea anului trecut ne-am constituit într'o *reuniune de meseriași români* cu statute întărite. După această constituire, ca să putem fi mai compacți, la inițiativa domnului Dr. Vasile Pahone, ca președintele reuniunii, am avut o seară de cunoștință în localul reuniunii și o cină comună în unul dintre cele mai de frunte hoteluri din Bistrița, dela care conveniri sociale numai foarte puțini meseriași și fruntași români au lipsit și cu care ocaziune din partea mai multor oratori ni-s'au ținut cele mai însuflețite vorbiri, atît morale cît și instructive referitoare la meseriile noastre. Durere însă, deși de atunci și până în prezent au trecut peste 4 luni, și pe lângă toată activitatea domnului președinte Dr. Vasile Pahone și a dlui secretar Dr. Valer Moldovan, dezvoltată pentru noi, puțin spor putem arăta, dacă grosul inteligenței noastre nu ne va sări într'ajutor atît moralicește cît și materialicește. Ni-e foarte mare frica, că la limanul dorit cu greu vom pute ajunge și nu peste mult vom fi siliți a ne împăca cu gîndul, că Românii și mai cu seamă noi Bistrițienii nimica nu sîntem în stare a face. Deși dela înființarea reuniunii noastre au trecut peste 4 luni, totuși încă n'am fost învredniciți din partea inteligenței noastre nici baremi cu finea vre-unei prelegeri publice sau serate literare. În localul reuniunii noastre ocupațiunea de predilecție ne este »Concina« și »Duracul«.

În localul reuniunii noastre nu dispunem de nici un număr de foaie românească și nu credem că există vre-o administrațiune a unei foi românești, care să ne poată spune că sîntem numărați între abonenții folii.

Încă după Anul-Nou s'a fost luat inițiativa pentru predarea unui teatru împreunat cu concert, însă din cauza neînțelegerii și din cauza că ne lipsesc puterile sau vocele femeiești, nici aceasta nu ne-a succedat; și nu ne-a succedat din acea cauză, că în clasa noastră mijloace de puteri respective de voci femeiești nu dispunem, ear' d-șoarele din clasa noastră superioară cu părinți cu tot se fereșe de noi, ca dracul de tîmăie; cu fetele țărănilor, care sînt destul de istețe, spre lăuda lor fie zis, am pute face foarte mult și acestea ar participa foarte bucurase la petrecerile noastre, durere însă, părinții acestora sînt atît de inapoiști în cultură, încât dacă ne pune păcatul de le poftim fetele la petrecerile noastre, ne răspund cu cel mai mare dispreț: doară n'am nebunit să-mi las fata la petrecerea cărpacilor!

Fiindcă deși dispunem de statute întărite, reuniunea noastră e numai în mod provisor constituită, ar fi de dorit, ca onoratul domn președinte să convoace o adunare generală de constituire definitivă și în conțelegere cu toți fruntașii și meseriașii români din Bistrița reuniunea noastră să fie întărită prin elemente cu mai multă tragere de inimă față de înaintarea ei. Totodată ar fi de dorit, ca toți fruntașii nostri români atît din Bistrița cît și din jur, cu tragere de inimă, cătră cauza meseriașilor nostri, să se grupeze pe lângă harnicul nostru președinte dl Dr. Vasile Pahone și în conțelegere cu domnia-lui dîndu-ne mîna de ajutor și punînd umăr la umăr să fim toți pentru unul și unul pentru toți, dacă nu vom să rămînem îndărătul altor națiuni, de care sîntem încunjurați. Și în urmă ar fi de dorit, ca acei harnici bărbați, care cu multă însuflețire au lucrat pentru emanciparea și înaintarea meseriașilor nostri și care din cauza unor conflicte personale ne-

însemnate au fost eschiși din reunione, să fie provocați a păși din nou în reunionea noastră și pentru promovarea și înaintarea neamului nostru a lucra și mai departe cu acel zel și bunăvoință.

Această corespondență o trimitem spre publicare nepreocupăți de patimi personale și numai din curatul interes față cu reunionea noastră.

Pavel Zegrean, sodal mîsar; Englean Ignat, jocar; Grigore Popp, măiestru ciobotar; Ioan Parkalab, sodal; Ioan Echim.

Conferențele învățătoresști.

Sibiu, 20 Aprilie n.

Sedinta a treia s'a început cu prelegerea practică din gramatică »Subiectul« pe baza cuprinsului poeziei »Cănele soldatului«, cu elevii din anul III de școală, dînd prilej dlui propunător C. Popa să dovedească din nou, că e un escelent învățător.

A urmat statorirea planului de ore și a orarului însuși la școalele cu un învățător. Proiectul prezentat de comisiunea compusă din d-nii C. Popa, ref. Măhară și I. Pura a fost admis ca bun, hotărîndu-se a fi prezentat Ven. consistor. La discuția asupra acestui punct a luat o vie parte și dl Pinter, inspector școlar al comitatului Sibiu, care între altele a aflat de bine se-și exprime părerea de rău, că în Sibiu nu se află școală primară, care să aibă toate des-părțimintele. A mai povestit, că deosebit de bună impresie a făcut asupra lui rezultatul prelegerii practice, la care a asistat în Seliște.

În privința orarului pentru școala cu 2 învățători nu s'a hotărît nimic, ab-sențînd și cel-ce a fost însărcinat cu alcătuirea lui, precum și criticătorul.

Orarul pentru școalele cu trei și mai mulți învățători încă n'a putut fi luat în dezbateri meritorie, prezentat fiind de corpul didactic dela școala din Poplaca, care a fost însărcinat cu elaborarea lui, numai în ziua primei sedințe, așa că învățătorii din Boia, însărcinați cu critica lui, n'au putut să prezente un raport destul de detaliat.

Atât orarul pentru școalele cu un învățător, cît și cel pentru școalele cu 2 învățători și fi reluat ca punct de program al conferențelor din anul viitor.

Sedința a 4-a, deschisă după amiază, a fost întreagă umplută cu discuțiunea asupra temei puse de Ven. consistor: »Pentru-ce se arată mare neapăsare și pentru-ce nu se observă la învățători mai multă însuflețire în activitatea celor mai mulți din ei? Cum s'ar pute produce această însuflețire?« Disertantul oficial, dl Voila, admitînd, se vede, de îndreptățite aceste întrebări, enumeră drept cauze salarizarea necorespunzătoare și neregulată, neîngrijirea autorităților infer. bis-școl. de afacerile școlii, modul de instituire al învățătorilor, recomandînd ca mijloace de îndreptare să fie bine provăzute cu mijloacele necesare instrucției, să studieze în continuu și după eșirea din seminar, să țină o *foaie pedagogică*, să stea sub o inspecție mai severă, să aibă prilej de a se întruni în societăți, conferențe și în fine neatințare față de popor.

Dl comisar crede, că un bun remediu ar fi și completarea preparandiei cu al patrulea curs și primirea numai a elevilor cu 4 clase gimnaziale. Dl Galea constată, că modul cum s'a pus tesa, ar face să se creadă, că organismul dascălesc e bolnav, nu admite aceasta, admite însă, că și munca învățătorimii noastre e capabilă de perfecționare, dacă va avea sprigul recerut. Totul atîrnă după părere-i dela o bună inspecție, care să ajute, îmbărbăteze și îndrepte pe salariorii culturii naționale. La părerea dlui Galea se alătură cei mai mulți dintre vorbitori, îndeosebi și d-nii Frățilă și Pura.

La propunerea dlui Frățilă s'a ales o comisiune, care a venit cu un proiect de răspuns la întrebările puse de Ven. consistor. Proiectul, în care se cuprind rezultatul dezbaterilor din sedința accentuîndu-se îndeosebi necesitatea unei foi pedagogice, pe care să fie obligați a o abona toți învățătorii și comitetele parohiale, a fost primit de conferență. Propunerea dlui Popa de a se recomanda înființarea unui post de inspector general de școale, nu s'a putut lua în considerare din motive materiale.

Seara după 6 ore, s'a terminat sedința ultimă. În vorbirea-i de închidere a mulțimit dl comisar pentru viul interes arătat de învățători în decursul dezbaterilor, exprimîndu-și din nou regretul, că morbul nu i'a permis bărbatului de școală atît de iubit de tot ce e dascălesc, dlui Dr. Barcianu, să conducă însuși conferențele. Ii răspunde dl dir. Hămbășan.

Frumosul număr al învățătorilor participanți, îndeosebi draguța cunună de domnișoare învățătoare, la cari de sigur nu s'a referit Ven. cu întrebările dezbătute în ultima sedință, viua participare la dezbateri, mai ales în ziua a doua, schimbarea de idei între colegii reîntîlniți după ani de zile — abstragem dela incidentul rîș. — sînt tot momente chemate a face din săptămîna de după Paști o săptămîna cu adevărat luminată.

Lazar.

CHESTIUNI ȘCOLARE.

— Un examen. *) —

De lângă Carei-mari, 10 Aprilie n.

Îmi saltă inima de bucurie, cînd pot să cetesc câte-o veste îmbucurătoare despre școalele noastre, pentru-că știut este, că regenerarea și viitorul poporului român atîrnă dela instrucțiunea lui. Și această instrucțiune se face prin școli bune și prin învățători conștiți de chemarea lor. Onoare și laudă deci acelor învățători, cari lucră cu zel pe terenul instrucțiunii și cu devotament sfînt își împlinesc chemarea.

Astfel de învățători vrednici avem și în comuna Sanislău, unde în Dumineca Floriilor, în 7 Aprilie nou, s'a ținut examenul de primăvară cu elevii școalei române gr.-cat. din loc.

La această școală funcționează ca învățători: Paul Maghiar, George Murășan și Iosif Pataki. A presidiat la examen Reverend. Domn Gavril Lazar de Purcăreți, protopop. Începutul s'a făcut cu clasa I., elevi prezenți 79 din 86, învățător: Paul Maghiar. Cred a nu greși cînd la acest loc îmi iau voe a caracteriza pe veteranul învățător Maghiar, care aproape 4 decenii a muncit în viața Domnului, — și cea mai mare parte la școala aceasta, — cîștigîndu-și prin tactica sa, atît în școală, cît și afară de școală iubirea și încrederea tuturor.

Progresul, din prescripțiile acestei clase a fost multumitor.

A urmat clasa II., elevi prezenți 68 din 73, învățător: George Murășan, care a arătat că e putere didactică probată. Atît rezultatul examenului, precum și numărul de peste 80 a acelor fosti ai ei elevi și azi, parte bărbați cu oficiu onorific, parte studenți de gimnasiu și alte școli și parte meseriași, cari toți sînt surescența dlui Murășan — demonstrează încă și zice la inimă prosperarea și înaintarea culturii tineretului Sanislăuan concretizată grijii sale.

În fine a urmat examenul cu clasa III.—VI., învățător: Iosif Pataki, elevi prezenți 57 din 65. Examenul On. Domn capelan-învățător Iosif Pataki a format coroana examenelor din Sanislău. Metodul propunerii (lui) s'a arătat practic în conformitate cu cerințele pedagogice, confirmîndu-se aceasta prin răspunsurile precise și corecte ale elevilor.

Între alte studii amintim, că din istorie elevii au răspuns despre unele momente glorioase ale istoriei noastre, suferințele seculare, faptele mari ale eroilor nostri, deșteptarea și prosperarea și mărirea patrii noastre, ca tot atâtea colonne mărețe ridicate toate înaintea ochilor suferințele ale elevilor cu scopul de a deștepta și consolida conștiința națională a acestora.

În fine după declamarea mai multor poezii frumoase, cum sînt: »Mis, eo și sum Român«, »Latina gînte«, etc. cu cântarea imnului național examinarea elevilor s'a finit.

După încheierea examinării elevilor Rev. Domn protopop a rostit o călduroasă și instructivă vorbire la adresa părinților și elevilor, mulțumind totodată și vrednicilor învățători pentru zelul neobosit cu au manifestat și în acest curs de iarnă față de creșterea tineretului concretizată grijii lor.

Am scris acest raport, ca să servescă spre îndemnul tuturor celor-ce sînt chemați a lucra pentru înaintarea și prosperarea mlădișilor tinere a iubitului nostru popor.

Un asistent.

Cronica zilei.

Sibiu, 20 Aprilie n. 1901

Pentru abonenți. Rugăm pe abonenții nostri, cari sînt în întîrziere cu plata abonamentului de curat, a se grăbi cu achitarea sumei de abonament, ca să nu fim siliți a le sistă trimiterea ziarului.

»Tribuna Literară« adăosă ca supplement la nrul de azi al »Tribunei« are următorul cuprins: Cîntec, poezie de Octavian. — Coralia, novelă de Georgina Misici. — Vișni înfloriți, poezie de U. T. Mihailu. — Mama, de V. E. M. — Conducători, poezie de Viorel. — Cîntec modern, poezie de Octavian. — Blăstîmul. Dramă în două acte pentru tineri, de Marcelin Moreau. Trad. de I. E. Prodan. (Urmare). — Cloșca cu puți. (Tesauro del Petroasa). De D. Teleor. — Plumbul. — Versuri, poezie de M. — Femeie în proverbe. — Felurimi. — Mîrunțiguri. — Glume. — Sfaturi practice.

Concertul împreunat cu teatru și joc, ce »Reuniunea sodalilor români din Sibiu« îl aranjează Duminecă, la 21 Aprilie n. c. în sala cea mare dela »Gesselschaftshaus«, promite a fi cât se poate de interesant. De dorit ar fi, ca toți adeverații amici, spriginitori și binevoi-

*) Scrisoare întîrziată din lipsa de spațiu.

tori ai clasei noastre de mijloc să-și dea și din acest prilej obolul seu. Venitul curat este destinat fondului creat pentru cumpărarea unui local cu eventuală hală de vînzare pe seama meseriașilor români. Comitetul reuniunii își permite a ruga pe toți, cari, din pricină neatințătoare de voința comitetului, nu vor fi primit invitație — să binevoiască a se privi de invitați. Serata de mîne va fi cît se poate de românească!

La fondul de 20 bani, pentru acuirea unui local cu hală de vînzare pe seama »Reuniunii sodalilor români din Sibiu«, au contribuit următorii: Ilustritatea Sa dl Dr. At. Marienescu, membru al Academiei Române, doamna Ana Marienescu n. Brode, d-șoara Delia Marienescu, dl Eugen Marienescu, sub-inginer la direc. căilor ferate (Cluj), câte 2 cor.; dl Vasile Goldig, prof. d-na Viola Goldig (Brașov); Pompiliu Dan, publicist și prof., Vict. Tordășianu, secretar al »Reun. rom. de agric. din com. Sibiuului«, Ioan Russu Șirianu, publicist (Arad); Sever Silca, inv., Rosa Silca (Săcădate), Nicodim Dan, învățător și Maria N. Dan (Zărnești), câte 20 bani; Nicolae Moisin, măiestru mîsar (Seliște) 50 bani.

Serbarea dela Ateneu. Duminecă seara, la 15 Aprilie v., va avea loc, la Ateneu român, o mare serbare. Domnul P. Macri va resuma subiectul piesei sale »Două prietene« și va rosti părțile principale din această dramă, care a fost primită de direcția Teatrului Național. Va urma apoi un mare concert, la care vor cânta artiști și artiști distinse dela opera română. Un cor de tineri și de d-șoare, sub conducerea măiestrului profesor de muzică dela conservator, dl Kiriac, va cânta diferite arii naționale.

Francezii pentru limba română. Săptămîna trecută — scrie »G. Tr.« — a plecat din Brașov simpaticul tîner francez Lariviere, elev al școalei orientale din Paris, descendent al unei respectabile familii din Paris. Școlul petrecerii sale timp de 4 săptămîni în Brașov a fost de a învăța limba română teoretic și practic, spre care scop dînsul a luat instrucție particulară dela dl profesor în pens. I. Popea, făcînd progrese uimitoare în timpul scurt al petrecerii sale acolo. Afară de acest tîner au mai fost încă 6 tineri studenți francezi în diferite localități românești. 1 în București, 1 în Iași, 1 în Galați, 1 în Buzău și doi în Seliște. Toți aceștia se vor întîlni la București, de unde se vor reîntoarce la Paris.

Tragedia din Făgăraș. Un cas tragic s'a întîmplat Mercuri seara în Făgăraș, în casa doamnei vîd. M. Anume Ioan Taftan, practicant la »Albina«, a tras două glonțuri asupra lui Clemente Boer, rîndu-l gât la gât. Din multe considerațiuni, n'am dat nimic despre tristul cas, a cărui știre deja Joi s'a lăsat prin Sibiu. Credeam, că toată nenorocirea se va reduce la un fapt nesocotit, fără urmări mai dureroase. — Astăzi primim regretabila știre, că victima fu-riei nebune a lui Ioan Taftan, simpaticul tîner Clemente Boer, a murit în urma gravelor rane cauzate la gât și astăzi i-a fost înmormîntarea. Dna văduvă, în casa căreia s'a întîmplat tragedia, ne mai pîndește suporta această rușine, a deus soluțiune de fosfor, și acum se află în agonia morții.

Criminalul Ioan Taftan, fost practicant la »Albina«, deja mai de demult e alterat la mînte. Nu din gelosie a comis crima, căci regretatul Clemente Boer era verișorul doamnei vîd. M. — Taftan de mult umbla tot înarmat, cu pistolul în buzunar și se vede, că o altă ură de altă natură i'a venit în mînte, cînd cu pușca de vînat a comis cele două pușcături asupra lui Boer. Că nu-i cu toate mințile, se vede și de acolo, că înaintea judelei de instrucție a declarat că nu-i pasă de omor nici de temniță, și dacă va fi earăși liber, va mai omori pe vre-o doi înși.

Casul acesta a produs o mare în-tristare atît prin Făgăraș, cît și prin Sibiu. Nu știu ce se regreși mai mult, tragedia moarte a tînerului Boer, care era deopotrivă iubit de cunoscuții sei, în floarea vîrstei, ofițiant conștiențios la Banca Generală din București și deci cu mari speranțe în viitor, — sau pe nenorocita văduvă s'a o compătîmîști, în a cărei casă s'a întîmplat tragicul incident, a cărui rușine ne mai pîndește o suporta, s'a înveninat.

Cînd ne gîndim la cele două victime nenorocite, căzute jertfă fără nici o vină, par-că nu simțim nici o milă față de esaltatul criminal.

Antisemitismul. Într'un proces de presă îndreptat contra unui redactor jidan, pentru-că într'un ziar *republican* a scris contra antisemitelor, Curia a adus o sentență, în care spune, că antisemitismul e chestiune socială, ear' nu politică.

Dare pe chibrite. În ministerul de finanțe din Austria se pregătește un proiect de lege pentru introducerea dării pe chibrite. Această dare va aduce statului un câștig de trei milioane coroane.

Necrolog. Subscrișii cu inima înfrântă de durere aducem la cunoștința tuturor consăngenilor, amicilor și cunoștințelor, că iubita noastră: soție, mamă, fiică, noră, soră, cumnată **Maria Stăicu născută Pop**, după un morb scurt și greu a răposat în 15 Aprilie, la orele 10 p. m., în etate de 20 ani și 1½, a fetei sale căsătorite. Presaca, în 17 Aprilie 1901. Ioan Stăicu, preot gr.-cat., ca soț; Veturia Stăicu ca fiică; Ioan Pop, învățător; Ana Pop, ca părinți; Ioan Stăicu, preot gr.-cat., ca soț; Nicolae Pop, vicerector la judecătoria; Octavian Pop, student; Matei Pop, pedagog; Otilia Pop, ca frați și soră; Alexiu Stăicu, preot gr.-cat.; Aurel Stăicu, învățător, ca cumnați.

Reuniunea pentru ajutorarea tipografilor bolnavi din Sibiu își serbează astăzi **jubileul de 50 ani** al înființării sale în localitățile de iarnă dela „Hermannsgarten”. Inceputul festivității la 8 ore seara.

Congresul sibiensc. Societatea „Eke” a decis să țină un congres în interesul **Sibiului**, cari de un timp încoace se țin mereu la ordinea zilei. Într-adevăr, Sibiul este un element foarte bun de... cociși și servitoare, merită ca deputații maghiari ardeleni să se ocupe de soarta lor.

Milner, guvernatorul englez din Africa-sudică, precum se anunță din Londra, își va părăsi în curând postul său și se va reîntoarce la Londra. Se crede, că faptul acesta este o dovadă, că Anglia a trebuit să cedeze Burilor, și că astfel este posibilă continuarea pertractărilor de pace.

Aviz secundanților. Un duel ridicol s'a întâmpnat zilele trecute în **Szeged**. Combatanții au fost Engel Mór și Lajosfi Izsák (nume sigure!). Condițiile: un schimb de gloanțe cu pistolul, distanța: 30 pași. La signalul dat „cavalerii” noștri au slobozit pistolul, și Izsák a ni-merit părăsi una dintre secundanți care sta de o latură la o distanță de 10 pași! Apoi s'a zădărnici, că Jidani nu sunt înțiași buni...

Două omoruri. Unde poate duce pe bieții oameni necazul și sărăcia, ne arată cele două omoruri întâmplate zilele trecute în două comune românești. Unul s'a întâmpnat în **Sohodol**. Un om bogat, Ilie Șerban, avea o mulțime de bani, îmbrumutați pe camăși. Bieții datorși neputând plăti, Șerban a cerut licitație pe moștile lor. **Lumi** erau să se țină cinci licitații, și oamenii înzădărați au rugat să le mai dea amănare, totul a fost fără rezultat. Văzându-se deci silii să iee lumea în cap, s'a decis la un fapt desperat. În furia lor, oamenii adunati acolo au alungat pe executor, apoi s'a năpustit asupra casei lui Ilie Șerban, l-au scos afară și l-au spânzurat de un arbore dinaintea casei sale proprii. O mulțime de țărani sunt de-ținuiți pentru această desperată faptă, lăsând în necaz copii și nevestele lor.

Tot pentru ușură și exploatare nemiloasă a fost ucis proprietarul ungur **Dóssa Domokos** din **Aiton**, de către doi nenorociți Români: Ioan Dordoi și Mănilă Podor. Dóssa de o mulțime de ani exploata poporul român din acele părți, ear' în timpul din urmă se lăuda că-l va abate pe toți în lume. Cei doi ucișagi sunt deținuiți acum la procuratura din Cluj.

Unica profesoară de drept în Europa, doamna **Dr. Kempin**, a murit zilele trecute între niște împrejurări triste la Basel. Ea era soția unui preot din Elveția. Pentru a-și susține mai bine familia, se dedica studiilor juridice și cu timpul se habilită ca docentă privată la universitatea din Zürich. Dar' în curând se convinsese, că știința dreptului trece peste granițele spirituale ale unei femei și de aceea părăsind catedra începuse să practice advocacy în New-York, Berlin și într'alte orașe. Nici în direcția asta însă nu avu noroc și cuprinsă fiind de o grea nervozitate, ajunse în casa de nebuni din Basel.

Castel în flăcări. Din **Graz** sosește stirea, că castelul principelui Dela Goccia, ginerele Arhiducelui Henrik s'a aprins alături în zori de zi, pustindu-se aproape total. Pompierii din Graz și jur' și-au dat toate silințele să scape ce a mai fost de scăpat. Castelul era vestit prin **relicviile** și pinacoteca sa bogată. Tablouri de Dürer, Canaletto, Palma, Tintoretto, Veronese, Van-Dyck etc., apoi colecția de portrete a bourbonilor, obiecte istorice, ca masa de scris a Mariei Antoinette etc. erau așezate în acest castel, și acum multe dintre acestea au căzut pradă flăcărilor.

Mulțumită publică. În numele comitetului provisor al societății „Paștula” a cantorilor români din Transilvania și Ungaria vin, pe această cale a aduce mulțumita cea mai sinceră Onor. Domni, cari au binevoit a lua parte la întemeierea societății cu următoarele sume: Ioan Lenghel 1 fl. 50 cr., Ioan Bérseanu 1 fl. 10 cr., Ioan Tampa 90 cr., Ioan Părmereanu 60 cr., Alexandru Handrea 60 cr., Iancu Coliban 50 cr., Nicolae Chicomban 50 cr., Nicolae Balea 50 cr., Petru Pavel 50 cr., C. B. 50 cr., N. N. 40 cr., N. N. 30 cr., Nicolae Zer-

noeanu 30 cr. Dimitrie Badea 10 cr., Ioan Purcărea 10 cr., **Vasile Lazurea-Lăzăreanu**, președinte.

Crucea. Mișcarea studenților universitari maghiari pornită în interesul crucii, a trecut și pe teren **literar**. Studentul **Brázovay Kálmán** a edat o broșură, sub titlul „**A kereszt**” (Crucea), în care espune toate cauzele și fazele prin care a trecut lupta pentru triumful crucii. Universitarii evrei s'au indignat de aceasta, au protestat energic contra autorului ofensându-l în urma căreia un Evreu s'a și bătut în duel cu Brázovay. Ce păcat, că studenții maghiari nu fac ca Vinezii: cu Jidani să stea de vorbă numai cu... palma și bi-ciusea.

Băile de aur din Africa-sudică vor fi redeschise în curând. Deja aproape de doi ani stau închise din cauza răboiului anglo-bur, spre marea pagubă a pieții din lumea întreagă. Guvernatorul englez, Milner, a luat deja dispozițiuni să se înceapă munca. În băi vor lucra vre-o 200.000 muncitori, cea mai mare parte **negri**, supuși englezi și portugali.

Negustor de fete. Gendarmeria din Orșova a deținut în zilele trecute pe doi locuitori din Verciorova în momentul, când voiau să treacă peste graniță în România mai multe fete Unguroaice. Amândoi negustorii de fete fură pedepșiți la 15 zile închisoare.

Puține ape minerale sunt așa de răspândite și se bucură de simpatie generală ca apa minerală Franz Josef, asigurată prin un trecut de 20 ani. Zece medali din patru părți a lumii sunt document stralucit despre aceasta. Se poate obține ori-și-unde.

Mâna dreaptă. Famosul Jeszenszky avea odinioară lângă sine pe falsificatorul de bani, Pintye Gligor, deținut zilele trecute în Arad. Pintye începându-și cariera ca diurnist la poliția din capitală, s'a distins prin spionarea Românilor, a ajuns favoritul lui Bánffy și mâna dreaptă a lui Jeszenszky; dar' domnia n'a ținut cât lumea, deodată cu căderea lui Bánffy, a apus și soarele lui Pintye Gligor care a început a se îndeletnici cu falsificarea de cambii, în urma căreia a stat și închis 8 luni. Mai în urmă și-a consacrat activitatea falsificării de bani, dar' a fost descoperit și pus la răcoare, fără ca înalții sei „patroni” de odinioară să-l mângâie barem cu un cuvânt încurajator.

Ce admirabili consilieri mai avea Bánffy și Jeszenszky! Cu ajutorul lui voiau ei să rezolve chestia națională!

Deputatul camerei din Viena, Iosif Schlesinger, profesor publ. ord. la școala înaltă pentru cultura pământului în Viena, a terminat puține zile înainte de moarte un op, la care a lucrat în ultimii ani ai vieții sale. Cartea se numește: **Energismus**. Doctrina despre ființa substanțială, absolut în odihnă, a spațiului general al lumii și despre puterea primordială creatoare, care emană din ea, dezvoltată în elementele sale pentru alcătuirea unei științe naturale antimaterialiste pentru toate cuceririle sociale culte. Cu 14 figuri, 35 coale de tipar 8°, preț 8 marce. (Ed. Carl Siegmund, Berlin SW.) În epilog arată autorul, că e neapărat de lipsă părăsirea materialismului, care nu poate servi ca razim omenimii. Materialismul, care caută izvorul pentru toate numai în corpuri, nu permite nici un ideal. Ne trebuie pentru sublimul în natură, în religie stlpi noi, puternici, pe cari să-și zidească spiritul uman punți, pe cari să poată ajunge la o perspectivă, care-l înalță, la perspectiva vieții fără de sfârșit și a unui progres permanent, — și ca o astfel de punte se prezintă studiul „**Energismului**”.

Alfia de casă din Praga este un mijloc probat de medici și vrednic de cea mai călduroasă recomandare, care se poate folosi cu cel mai bun rezultat la răni aprinse și la umflături ca alina-tor de dureri, antiseptic, desumfiător, răcoritor și vindecător; de aceea peste tot se ține la îndemână ca medicină de casă. Se prepară și se află de vânzare la apoteca **B. Fragner** în Praga, precum și în apotecile de aici. A se vedea inseratul în nrul nostru de azi.

Aviz. Atragem atențiunea cetitorilor noștri asupra inseratului **Hanns Konrad**, fabrică de oroloage și magazin de export în Brunn (Moravia) și recomandăm mărfurile susnumite firme, a căror bunătate e învederată prin faptul, că ele au fost premiate cu medalii de aur și argint. Firma aceasta, care se bucură atât în țară cât și în străinătate, de un renume binemeritat, trimite numai marfă veritabilă, provăzută cu stampilia monetăriei ces. reg. și garantează în scris despre caratul aurului și argintului, precum și despre mersul regulat și exact.

Catalogue ilustrate de prețuri se trimit gratis și franco.

Vieața socială.

Concert în Caransebeș.

Societatea română de cântări și musică în Caransebeș, invită la concertul ce se va aranja cu grațiosul concurs al d-șoarelor Anița și Mariți Onițiu, la Dumineca Tomii. În 8/21 Aprilie, în sala mare a hotelului „Pomul verde”. Inceputul la 8 ore seara. Venitul curat e destinat fondului pentru sfințirea steagului societății.

Oferte generoase și suprasolviri se primesc cu mulțumită și se vor cuita pe calea publicității.

PROGRAMA:

1. „Ângerul a strigat”, cor de bărbați de I. Murășan. — 2. Ariette din opera „Romeo und Julie”, de Ch. Gounod, cântată de domnișoara Anița Onițiu, acompaniată la pian de d-șoara Mariți Onițiu. — 3. „Hăteșana”, cor de bărbați de T. Popovici. — 4. Romanț din opera „Die Afrikanerin”, de G. Meyerbeer, cântată de d-șoara Anița Onițiu, acompaniată la pian de d-șoara Mariți Onițiu. — 5. „Mor fetișo mor”, cor de bărbați cu solo de bariton de T. Cernă. — Joc.

MAI NOU.

Evenimentele din Bulgaria.

Situația în Bulgaria fiind foarte serioasă, guvernul pe cale telegrafică a rechemat în țară pe prințul Ferdinand, care petrece la Riviera.

Wilhelm II și Italia.

Se depeșează din Roma, că **împăratul german va merge de sigur acolo** cu ocaziunea botezului viitorului moștenitor al tronului italian.

Din Peking.

Cadavrul generalului **Schwartzhoff** a fost aflat. Incendiul din Peking a potențat și mai mult curentul dușmănos în contra Chinei.

ECONOMIE.

Știri economice.

Măsurile metrice. Comitetul internațional pentru măsuri a hotărât în ultima sa ședință următoarele prescurtări pentru măsurile metrice: chilometru **km**, metru **m**, decimetru **dm**, centimetru **cm**, milimetru **mm**, 1 micron (0.001 mm) **μ**. Măsuri de suprafață: chilometru pătrat **km²**, hectar **ha**, ar **a**, metru pătrat **m²**, decimetru pătrat **dm²**, centimetru pătrat **cm²**, milimetru pătrat **mm²**. Măsuri de volum: metru cubic **m³**, 1 ster (1 metru cubic ca măsură de lemne) **s**, decimetru cubic **dm³**, centimetru cubic **cm³**, milimetru cubic **mm³**. Măsuri de capacitate: hectolitru **hl**, decalitru **dal**, litru **l**, decilitru **dl**, centilitru **cl**, mililitru **ml**. Greutăți: tona **t**, maza metrică **q** (după vorba franceză quintal), chilogram **kg**, gram **g**, decigram **dg**, centigram **cg**, miligram **mg**, microgram (0.001 mg) **γ**.

Importul viței de vie din alte comitate în comitatul Sibiului e strâns oprit pentru toate comunele, în cari nu s'a arătat încă filoxera. Vița importată va fi arsă, ear' dacă e deja plantată va fi scoasă pe speșele proprietarului prin un organ al inspectorului vinicol, care va desinfecța și locul. Speșele acestea sunt foarte mari. În viile molipsite de filoxeră pot fi aduse vițe, dar' acestora trebuie să li-se alăture și un certificat dela primpretorul competent. Atragem atențiunea vierilor noștri asupra acestor dispozițiuni.

Știri din Sibiu.

La 20 Aprilie n. 1901.

Hotel „**Împăratul Romanilor**”: Vinarsky din Brinn, Bulaty din București, Weinmann din Arad, Procurator, Davidovich, Mautner, Havas, din Budapesta, Kullmann, Gultzer, Saar, Magyar, Rosenwasser, din Viena, comercianți.

Hotel „**Neurhner**”: Hențiu, notar din Seliște; Klein din Pesta-nouă, Friedmann din Viena, comercianți.

Hotel „**Meltzer**”: Salzer din Budapesta, Filimon din București, oficial; Josef din Viena, Hirsch din Timișoara, comercianți; Adam, privatier din Viena, Reissmann, voiașor din Budapesta; Girschi, învățător din Șomârtin.

Hotel „**Mihailu**”: Duek din Sebeșul-să-

ses, Wolf din Făgăraș, măcelari.

Pentru redacție și editură responsabile: **Andrei Baltes**. Proprietar: **Pentru „Tipografia”, societate pe acțiuni: Iosif Marschall.**

PFAU'S
Quarnero
Brandy

VERO COGNAC

COCNAC DE CURTE

din

Distileria ces. și reg. de curte

PFAU & Comp., FIUME,

recomandă

„CONCORDIA”,

societate comercială pe acții în Sibiu.

[107] 4—5

Ori-ce om, fie negustor ori om privat,
să se convingă despre

ieftinătatea și soliditatea

mărfurilor noastre pretutindenea recunoscute, din cari recomandăm îndeosebi:

Pentru domni:

Cămeși „Jäger” în mărimi complete, buc. à 48 cr., 58 cr. și 68 cr.
Cămeși de tricot pentru turisti, buc. à 78 cr. și 98 cr., de satin sau flanelă, buc. à fl. 1.10 și fl. 2.25.
Ismene bune de „Grad” sau „Molinos”, buc. à 39 cr., 42 cr. și 58 cr.
Cămeși „Oxford”, buc. à 78 cr., 85 cr. și 98 cr.
„Chiffon” împodobite, buc. à 98 și fl. 1.20.
„Cunecături” piept, buc. à fl. 1.65
Ciorapi, părechea à 14 cr. și 18 cr.
Pantaloni bărbatești de stofă, calitate bună, lucru solid, à fl. 1.18 și fl. 1.58.
„Sweater” (pentru velocipediști) à 78 cr. și 98 cr.
Scufi de lux, buc. à 39 și 48 cr.
Brâu de turiști cu buzunar, buc. à 39 cr. și 58 cr.

Pentru dame:

Blusă de casă din „Levanti” bun, buc. à 75 cr. și 98 cr.
Blusă modernă, facon nou, buc. à 98 cr. și fl. 1.10.
Fuste de stofă venetă sau de „Levanti”, largime completă, buc. à fl. 1.75 și fl. 2.20, cuprinsă buc. à fl. 3.50 și fl. 4.50.
Fote de casă, buc. à 32 cr., 56 cr. și 68 cr.
Cămeși de dame, buc. à 48 cr., 68 cr. și 88 cr.
Fuste de „Chiffon” cu broderie, buc. à fl. 1.10, fl. 1.38 și fl. 1.75.
Corsete, buc. à 48 cr., 75 cr. și fl. 1.10.
Ciorapi, părechea à 20 cr., 27 cr. și 35 cr.
Maramă, buc. à 19 cr.
Maramă de saten fin, buc. à 32 cr.
Maramă de cașmir, buc. à 65 cr.

Pentru copii:

Haine frumoase de spălat, mărima I, dela 55 cr. în sus.
Haine frumoase de spălat, mărima I, dela fl. 1.50 în sus.
Haine frumoase de băieți, mărima I, dela fl. 1.10 în sus.
„Barette”, buc. à 39 cr. și 48 cr.
Ciorapi, păr. à 10 cr., 12 cr. și 15 cr.

Stofe pentru rochii larg. 120 cm. 55 cr., „Levanti” culoare veritabilă 22 cr., Stofe vinete și stofe de casă 26 cr., Pânză trainică 20 cr., Pânzături 26 cr., „Oxford” 24 cr., Flanelă de rufe de spălat 26 cr. Prețurile sunt per metru scotite.
Mindire de paie 95 cr., Toale de casă fl. 1.10, Cuvăture de pat fl. 1.95, Cearșafuri înalbite măr. 145x200 cm. 95 cr. Prețurile sunt scotite per bucată.

Comande peste 10 fl. trimitem pretutindenea fără porto. — Expedare cu rambursă.

Despărțământul firmei de export

„Erstes Grazer Kaufhaus”,
Graz, Jakominiplatz 13.

[105] 2—10

Un tinăr român

care știe bine limba maghiară și are scrisoare bună, se primește pe timp mai îndelungat numai decât ca **adjunct de notar** în cancelaria notarială a subscrișului.

Respectiv primește un salariu lunar de **26 coroane** și alte accidenții, vîptul întreg, cuartir și luminat afară de spălat.

Reflectanții să se adreseze la subscrișul.

Ioan Bunea,

notar în comuna Cacova, p. u. Orlat,
[127] 1—3 comit. Sibiului.

De vânzare.

Casa și curtea nr. 134, vis-à-vis de restaurațiunea „Schuller”, în **Vizakna** — lângă băile sârate — **se vinde** din mână liberă cu 12.000 coroane.

Casa constă din 3 odăi, 1 culină, 1 grajd, 1 șură.

Informațiuni mai deaproape se dau la subscrișul proprietar

Andrei Ionescu,

[130] 1—3 inginer,
Călimănești (România).

Apa amară

Francisc Iosif

este unicul mijloc purgativ natural care se folosește cu plăcere.

[93] 6—26

Renumitele semințe ale lui Mauthner
au pe fiecare pachet numele:
Semințele Mauthner.

Sunt a se refusa ori-ce alte semințe, cari nu au acest nume pe pcheț.

Semințe pentru economie și grădini

mai bune și mai sigure de încolțire
nu sînt altele decât acelea cari le livrează de
27 de ani

Edmund Mauthner,
magazin de semințe, lîterantur curții ces. reg.
în Budapesta.

Comptabilitatea (VII, Rottenbiller-utca 33.
și magazinul (Stațiunea tramvaiului electric).

Localul de f. VI, Andrassy-ut 23.
vînzare (vis-à-vis de operă).

La cerere se trimite catalogul principal (226 pag.)
gratis și franco. [61] 8—10

KRISTALY

din izvorul de munte dela băile
Sft.-Luca
 este cea mai curată, mai gustoasă,
 mai sănătoasă și cea mai ieftină
apă minerală.
 Se află în toate băcăniile și restau-
 rantele mai de seamă.

[392] 20

Recomandată de multe sute de medici renumiți.